

قلمرو دانش انسان از ابتدای پیدایش تاکنون همواره در حال گسترش و رو به فزونی بوده و این پیشرفت در قرون اخیر و به ویژه درصد سال گذشته سرعت بیشتری به خود گرفته است که این امر موجب ایجاد تخصص‌های گوناگون، رشته‌های تحصیلی متنوع و در نهایت هر چه تخصصی‌تر شدن مشاغل گردیده است. عواملی همچون پویایی و شکوفایی دانش بشری، نیازهای تازه شهروندان و حکومتها که در مواردی تأسیس دستگاه‌های جدید را به دنبال دارد، بازنگری در نظام مشاغل دستگاه‌ها را در مقاطع مختلف اجتناب ناپذیر می‌کند. همچنین ارتقا بهره‌وری همواره یکی از اهداف نظامهای اداری بوده است که انطباق مشاغل دستگاهها با وظایف و مأموریت‌های آنها در جهت تامین این هدف می‌باشد.

ماده ۲۴ قانون استخدام کشوری سازمان امور اداری و استخدامی کشور را مکلف نموده بود که هر یک از مشاغل وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی مشمول قانون استخدام کشوری را مورد بررسی قرار داده و با کسب نظر مشورتی آنها وظایف و مسئولیت‌های هر کدام را مشخص و بر این اساس شرایط احراز هر شغل را تعیین کند.

همچنین ماده ۳۰ قانون فوق مقرر نموده بود:

"کلیه مشاغل وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی مشمول این قانون بوسیله سازمان امور اداری و استخدامی کشور و براساس اهمیت وظایف و مسئولیتها و شرایط تصدی از لحاظ **معلومات و تجربه طبقه‌بندی** و به یکی از گروه‌های جدول یا جداول حقوق تخصیص می‌یابد...."

طرح طبقه‌بندی مشاغل به موجب قانون استخدام کشوری تهیه و از تاریخ ۱۳۵۲/۷/۱ به اجرا گذاشته شد و براساس الزاماتی که توضیح داده شد بارها مورد اصلاح واقع گردید.

شایان ذکر است که در مدت اجرای قانون استخدام کشوری تصویب طرح طبقه‌بندی مشاغل و اصلاحات آن به عهده **شورای امور اداری و استخدامی کشور** بود.

قانون مدیریت خدمات کشوری که در ۱۳۸۶/۷/۸ به تصویب رسید و از تاریخ ۱۳۸۸/۱/۱ به اجرا درآمد با تفکیک مشاغل دستگاه‌ها به مشاغل اختصاصی^۱ و عمومی^۲ در ماده ۷۰ مقرر نموده است که شرایط تصدی مشاغل اختصاصی دستگاه‌های اجرایی به تناسب وظایف پستها از لحاظ **معلومات، تحصیلات، تجربه، مهارت و دوره‌های آموزشی موردنیاز و عوامل موثر** دیگر با پیشنهاد دستگاه اجرایی به تأیید معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور و تصویب شورای توسعه مدیریت و سرمایه انسانی برسد.

شورای توسعه مدیریت و سرمایه انسانی مشاغل اختصاصی و عمومی را به شرح زیر تعریف نموده است.

۱- مشاغل عمومی به مشاغلی اطلاق می‌گردد که بستر سازی و تمهید مقدمات حسن انجام وظایف و مسئولیت‌های اصلی (ذاتی) دستگاه را عهده دار می‌باشد.

۲- مشاغل اختصاصی به مشاغلی اطلاق می‌گردد که در راستای تحقق اهداف مأموریتها وظایف و مسئولیت‌های ذاتی دستگاه بوده و فلسفه وجودی دستگاه قائم به تحقق آنها می‌باشد.

همان‌طور که ملاحظه می‌شود در تجزیه و تحلیل مشاغل علاوه بر تحصیلات و تجربه، عوامل دیگری همچون مهارت و دوره‌های آموزشی نیز مد نظر قرار گرفته است. همچنین در اجرای تبصره ۱ ماده ۷۰ مقرر شده است شرایط تصدی مشاغل عمومی توسط معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس‌جمهور تهیه و به تصویب شورای توسعه مدیریت و سرمایه انسانی می‌رسد.

در همین راستا پس از اجرایی شدن قانون مدیریت خدمات کشوری با برگزاری جلسات متعدد با دستگاهها و انجام راهنماییهای لازم و ساعتها کار مداوم تاکنون مشاغل اختصاصی برخی از دستگاهها تصویب و ابلاغ گردیده است.

همچنین طی بخشنامه شماره ۲۲۰/۹۱/۴۱۹۳۵ مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۱۴ تعداد (۵۱) شغل به عنوان مشاغل عمومی به دستگاهها ابلاغ گردیده است. امور شوراها به منظور دسترسی کارشناسان دستگاهها، محققین و سایر علاقه‌مندان تعریف، نمونه وظایف و مسئولیتها، شرایط احراز مشاغل را که به تصویب رسیده در سایت معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس‌جمهور به آدرس www.mdhc.ir بخش شوراها و هیأتها قرار داده است و در مورد سایر مشاغل نیز پس از تصویب و ابلاغ، این امر صورت خواهد پذیرفت.